

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Державної служби
статистики**

03 червня 2019 року № 190

**(у редакції наказу Державної
служби статистики**

від 27 червня 2023 року № 224)

**зі змінами, внесеними наказом
Державної служби статистики
від 26 лютого 2024 року № 38**

ПОЛОЖЕННЯ
про департамент обстежень домогосподарств
апарату Державної служби статистики України

I. Загальні положення

1. Департамент обстежень домогосподарств (далі – департамент) є самостійним структурним підрозділом апарату Державної служби статистики України (Держстат), що забезпечує виконання завдань державної статистичної діяльності, у тому числі спрямованих на розвиток і впровадження інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій проведення вибіркового обстеження населення (домогосподарств) і тематичних модульних опитувань на їх основі та обробки їх результатів.

2. У своїй діяльності департамент керується Конституцією України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства України, Регламентом і наказами Держстату, цим Положенням, а також міжнародними угодами міжвідомчого характеру, укладеними Держстатом із міжнародними організаціями та статистичними службами іноземних держав.

3. До складу департаменту входять: відділ обстеження умов життя домогосподарств, відділ інформаційного забезпечення моніторингу бідності та проведення тематичних модульних опитувань домогосподарств, відділ обстеження доходів і умов життя населення (EU SILC), відділ з організації вибіркового обстеження населення, відділ обстеження сільськогосподарської діяльності населення в сільській місцевості та відділ обстеження робочої сили, що діють на основі положень про них, затверджених Головою Держстату.

4. Департамент безпосередньо підпорядковується Голові Держстату. Діяльність департаменту координує та контролює заступник Голови Держстату відповідно до розподілу функціональних повноважень.

5. З метою забезпечення виконання своїх функцій департамент взаємодіє з іншими самостійними структурними підрозділами апарату Держстату, його територіальними органами, підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління Держстату, структурними підрозділами інших державних органів, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб у порядку, визначеному Законом України "Про офіційну статистику", Положенням про Держстат, Регламентом Держстату, цим Положенням, іншими нормативно-правовими актами.

II. Основні завдання департаменту

1. Участь у реалізації державної політики у сфері статистики та підготовці пропозицій щодо її формування.

2. Розроблення, удосконалення та впровадження статистичної методології з питань організації та проведення вибіркового обстеження населення (домогосподарств) і тематичних модульних опитувань, що проводяться на їх основі, а також обробки, аналізу та поширення результатів.

3. Забезпечення реалізації комплексу завдань, програм, проєктів, робіт, спрямованих на розвиток та впровадження інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, шляхом створення та реалізації інформаційно-комунікаційних проєктів, а також удосконалення інформаційно-комунікаційних продуктів державних статистичних спостережень: "Обстеження умов життя домогосподарств", "Обстеження робочої сили", "Статистика доходів і умов життя (EU-SILC)", "Сільськогосподарська діяльність населення в сільській місцевості" та тематичних модульних опитувань, які проводяться на їх основі.

4. Сприяння координації дій державних органів, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб, територіальних органів Держстату в питаннях організації діяльності, пов'язаної зі збиранням, обробленням, поширенням і використанням офіційної державної статистичної інформації та адміністративних даних.

5. Оброблення, аналіз, захист, використання та поширення офіційної державної статистичної інформації, отриманої за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) та тематичних модульних опитувань, по Україні та її регіонах.

6. Забезпечення актуальності, точності та надійності, узгодженості й порівнянності, доступності та ясності офіційної державної статистичної інформації, а також підготовка звітів для користувачів щодо якості статистичних даних.

7. Забезпечення принципу статистичної конфіденційності під час виробництва та поширення офіційної державної статистичної інформації.

III. Функції департаменту

Відповідно до основних завдань департамент:

1) бере участь у розробленні проєктів довгострокових програм розвитку офіційної статистики, планів державних статистичних спостережень та інших планів, що регламентують роботу Держстату та його самостійних структурних підрозділів, з питань, віднесених до повноважень департаменту;

2) бере участь у реалізації довгострокових програм розвитку офіційної статистики, планів державних статистичних спостережень та інших планів, що регламентують роботу Держстату та його самостійних структурних підрозділів, з питань, які належать до повноважень департаменту, та підготовці інформації до звітів про їх виконання;

3) бере участь у розробці пропозицій щодо вдосконалення законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань, віднесених до повноважень департаменту;

4) організовує та проводить державні статистичні спостереження: "Обстеження умов життя домогосподарств", "Обстеження робочої сили", "Статистика доходів і умов життя населення (EU-SILC)", "Сільськогосподарська діяльність населення в сільській місцевості", а також тематичні модульні опитування на їх основі;

5) забезпечує реалізацію проєктів цифрової трансформації та розвитку інформаційних систем органів державної статистики, а також комплексу завдань щодо міграції до інформаційної системи статистичного виробництва органів державної статистики (ІССВ ОДС) державних статистичних спостережень, які належать до повноважень департаменту;

6) забезпечує реалізацію в ІССВ ОДС інформаційно-комунікаційних проєктів щодо вибірових обстежень населення (домогосподарств) та тематичних модульних опитувань на їх основі;

7) забезпечує створення та удосконалення інформаційно-комунікаційних продуктів за результатами вибірових обстежень населення (домогосподарств)

та тематичних модульних опитувань на їх основі;

8) забезпечує в межах повноважень формування інформаційної бази для прогнозування й аналізу тенденцій і закономірностей розвитку ринку праці, рівня та умов життя населення, багатомірної оцінки бідності, ефективності програм соціальної допомоги, сільськогосподарської діяльності населення в сільській місцевості тощо;

9) здійснює моніторинг потреб користувачів у офіційній державній статистичній інформації;

10) розробляє, впроваджує й удосконалює статистичну методологію проведення державних статистичних спостережень, яка базується на результатах наукових досліджень, міжнародних рекомендаціях та світовому досвіді, кращих прикладах статистичної практики, з урахуванням національно-історичних особливостей України;

11) готує пропозиції щодо організації проведення наукових досліджень і прикладних розробок з питань вибірових обстежень населення (домогосподарств);

12) бере участь у розробленні, удосконаленні й упровадженні статистичних класифікацій, що використовуються для проведення статистичних спостережень;

13) бере участь у забезпеченні впровадження стандартних математичних методів при проведенні державних статистичних спостережень та розрахунків показників;

14) бере участь у забезпеченні доступності та ясності офіційної державної статистичної інформації відповідно до основних принципів офіційної статистики, відкритості статистичної методології та готує відповідно до плану державних статистичних спостережень статистичні продукти;

15) бере участь в організації та проведенні та/або самостійно проводить публічні заходи для користувачів офіційної державної статистичної інформації з питань, що належать до повноважень департаменту;

16) забезпечує відповідність офіційної державної статистичної інформації принципу забезпечення якості, готує звіти для користувачів щодо якості статистичних даних вибірових обстежень населення (домогосподарств). Забезпечує координацію проведення контролю якості роботи фахівців з інтерв'ювання та моніторинг його ефективності для сприяння відповідності офіційної державної статистичної інформації принципу забезпечення якості;

17) бере участь у проведенні аналізу статистичних показників, які характеризують соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та її регіонах;

18) надає офіційну державну статистичну інформацію державним органам, органам місцевого самоврядування, іншим користувачам інформації згідно з планом державних статистичних спостережень, на виконання доручень керівництва Держстату, а також на запити користувачів;

19) проводить роботу з респондентами та фахівцями з інтерв'ювання шляхом надання їм методичної допомоги, роз'яснень з питань проведення вибірових обстежень населення (домогосподарств) та тематичних модульних опитувань, а також проведення семінарів. Здійснює координацію організації роботи мережі фахівців з інтерв'ювання, які проводять вибірові обстеження населення (домогосподарств) та тематичні модульні опитування;

20) забезпечує відповідно до законодавства та принципу статистичної конфіденційності збереження та захист офіційної державної статистичної інформації, дотримання її конфіденційності;

21) бере участь у роботах із питань розробки, тестування та впровадження програмного забезпечення для збирання, обробки й передачі офіційної державної статистичної інформації на базі єдиної методології та сучасних інформаційних технологій;

22) здійснює підготовку постановок задач і змін до них для розробки (удосконалення) програмного забезпечення з обробки даних державних статистичних спостережень з питань проведення вибірових обстежень населення (домогосподарств), тематичних модульних опитувань і підготовки єдиного графіка роботи фахівця з інтерв'ювання;

23) розглядає та готує пропозиції щодо погодження за поданням державних органів, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб методології та звітної документації, що пов'язані зі збиранням і використанням статистичної інформації та адміністративних даних, із питань зайнятості та безробіття населення;

24) бере участь у складанні альбому форм державних статистичних спостережень, а також переліку звітної документації, що пов'язана зі збиранням і використанням адміністративних даних;

25) бере участь у моніторингу джерел адміністративних даних та готує пропозиції щодо залучення для використання у статистичних цілях адміністративних даних та іншої необхідної інформації щодо підготовки, укладення та перегляду угод/протоколів щодо взаємообміну інформаційними

ресурсами з державними органами, органами місцевого самоврядування та іншими юридичними особами, що провадять діяльність, пов'язану зі збиранням і використанням офіційної державної статистичної інформації та адміністративних даних;

26) бере участь у регулюванні звітного навантаження;

27) бере участь у здійсненні міжнародного співробітництва Держстату з питань, що належать до повноважень департаменту;

28) виконує в межах повноважень департаменту зобов'язання, передбачені угодами, укладеними між Держстатом та міжнародними організаціями, статистичними службами іноземних держав;

29) здійснює в межах повноважень заходи щодо співробітництва з ЄС, розробляє пропозиції щодо адаптації законодавства України у сфері статистики до законодавства ЄС;

30) здійснює заходи, спрямовані на запровадження міжнародних статистичних стандартів та рекомендацій, з питань, що належать до повноважень департаменту;

31) надає в межах повноважень допомогу територіальним органам Держстату, а також працівникам державних органів шляхом підготовки та надання методологічних роз'яснень, інструктивних матеріалів, програм, проведення нарад і семінарів;

32) готує проекти відповідей на звернення громадян із питань, віднесених до повноважень департаменту;

33) готує пропозиції з відповідними обґрунтуваннями щодо використання фінансових ресурсів для проведення окремих робіт і заходів, які здійснюються в межах повноважень департаменту, та бере участь у підготовці показників до проекту паспорта бюджетної програми "Щоквартальна плата домогосподарствам за ведення записів доходів, витрат та інших відомостей під час проведення обстеження умов їх життя" та звіту щодо його виконання;

34) бере участь у розрахунку чисельності груп населення, що підлягають нормованому забезпеченню продовольчими та непродовольчими товарами в особливий період;

35) здійснює роботу з документами, що містять інформацію з обмеженим доступом;

36) здійснює роботу з документами з питань мобілізаційної роботи та цивільного захисту;

37) виконує інші функції з метою забезпечення виконання основних завдань департаменту.

IV. Права департаменту

1. Отримувати за необхідності безоплатно в установленому Держстатом порядку та строки від усіх респондентів, на яких поширюється дія Закону України "Про офіційну статистику", державну статистичну звітність і використовувати первинні та статистичні дані, дані бухгалтерського обліку, іншу інформацію, необхідну для проведення статистичних спостережень, у тому числі інформацію з обмеженим доступом, а також пояснення, що додаються до неї.

2. Здійснювати експертні оцінки та розрахунки (дорахунки) окремих статистичних показників на основі затвердженої статистичної методології.

3. Перевіряти достовірність первинних даних, поданих респондентами, при цьому в порядку, установленому Держстатом, застосовувати метод безпосереднього відвідування домогосподарств за адресою їх проживання.

4. Користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів.

5. Вимагати від респондентів унесення виправлень до статистичної звітності, інших статистичних формулярів, у разі виявлення недостовірних первинних даних, а при невиконанні цієї вимоги у визначений строк самостійно вносити такі виправлення з подальшим повідомленням про це респондентів.

6. Готувати пропозиції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням порядку подання або використання даних державних статистичних спостережень, і накладання адміністративних стягнень.

7. Давати роз'яснення та коментарі щодо некоректного чи неправильного використання або тлумачення статистичної інформації та методології.

8. Відповідно до чинного законодавства надавати офіційну державну статистичну інформацію міжнародним організаціям, проводити спільні дослідження, здійснювати обмін такою інформацією зі статистичними службами іноземних держав відповідно до вимог законодавства України.

9. Отримувати в установленому порядку від інших самостійних структурних підрозділів апарату Держстату, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держстату, інформацію та документи, необхідні для виконання покладених на

департамент функцій.

10. Залучати спеціалістів інших самостійних структурних підрозділів апарату Держстату (за згодою їх керівників) для розгляду питань, що належать до повноважень департаменту.

11. Брати участь у нарадах та інших заходах, що проводяться в Держстаті, його територіальних органах, підприємствах, установах та організаціях, що належать до сфери його управління, скликати семінари, наради з питань, що належать до повноважень департаменту.

12. Ініціювати залучення фахівців державних органів, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їхніми керівниками) для розгляду питань, що належать до повноважень департаменту, та створення з цією метою відповідних експертних і робочих груп.

13. Представляти Держстат за дорученням його керівництва в його територіальних органах, підприємствах, установах та організаціях, що належать до сфери управління Держстату, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах і організаціях з питань, що належать до повноважень департаменту.

14. Уносити на розгляд керівництва Держстату пропозиції з питань удосконалення проведення вибіркового обстеження населення (домогосподарств), підвищення ефективності діяльності апарату Держстату.

V. Керівництво департаменту

1. Департамент очолює директор, який призначається на посаду та звільняється з посади Головою Держстату в порядку, передбаченому законодавством про державну службу.

2. Посада директора департаменту належить до посад державної служби категорії "Б".

3. Директор департаменту безпосередньо підпорядковується Голові Держстату.

4. Директор департаменту має трьох заступників: заступника директора департаменту, заступника директора департаменту - начальника відділу інформаційного забезпечення моніторингу бідності та проведення тематичних модульних опитувань домогосподарств та заступника директора департаменту - начальника відділу обстеження доходів і умов життя населення (EU SILC).

5. На час відсутності директора департаменту його обов'язки виконує

заступник директора департаменту, а в разі відсутності останнього – заступник директора департаменту - начальник відділу обстеження доходів і умов життя населення (EU SILC).

6. Директор департаменту несе відповідальність згідно з чинним законодавством за неякісне та несвоєчасне виконання своїх посадових обов'язків, завдань і функцій, покладених на департамент, недотримання етики поведінки державного службовця та спеціальних обмежень, передбачених законодавством про державну службу та запобігання корупції, розголошення інформації, що стала йому відома під час виконання службових завдань і яка відповідно до закону не підлягає розголошенню.

Директор департаменту
обстежень домогосподарств

Алла СОЛОП